

TIEDONHANKINTASUUNNITELMA

HUOM! Tämä tiedosto on **itseopiskelua** varten. Jos olet suorittamassa LIB1THP Tiedonhankinnan perusteet -kurssia, suunnitelma tehdään yleensä kahdessa osassa ja tiedostot löytyvät kunkin kurssin Moodlesta.

Tehtäviin vastataan **Kirjastotuutorin** pohjalta: osaan löytyy vastaus suoraan, osa on soveltavia. Kysymysten yhteydessä on linkit Kirjastotuutoriin.

Suunnitelman tekijän / tekijöiden tiedot

Nimi / nimet: _____

Sähköposti: _____

Tieteenala
tai oppiaine: _____

**Valitse 3 osaamistavoitetta. Osion B lopussa arvioidaan tavoitteiden toteutumista.
(Huom. Jos vaihtoehdon merkitseminen (X) ei onnistu, voit esim. alleviivata tavoitteesi).**

- Hahmotan arkitiedon ja tieteellisen tiedon eron
- Osaan pilkkoa aiheeni sopiviksi hakusanoiksi
- Osaan muodostaa toimivia hakulauseita
- Tunnen tieteenalani julkaisukäytännöt
- Tiedän, miten löydän tieteellisiä artikkeleita
- Osaan tehdä tiedonhakuja oman tieteenalani keskeisissä tietokannoissa
- Osaan arvioida ja muokata saamiani hakutuloksia
- Ymmärrän viitteidenhallintaohjelman idean
- Ymmärrän lähdeviittausten merkityksen

Millaisia tunteita tai ajatuksia tehtävän tekeminen herättää sinussa?

Huom. Tehtäväosioita on yhteensä 5 (osa tekstinkäsittelyohjelmista saattaa jättää väliin tyhjiä sivuja).

1. AIHEESEEN TUTUSTUMINEN

Käy läpi Kirjastotuutorista seuraavat osiot:

[Mitä tieteellinen tieto on?](#)

[Suunnitelmallinen tiedonhaku](#)

[Aiheen rajaus](#)

Valitse sen jälkeen aihe, josta haet tietoa (esim. opinnäytteesi aihe) ja lisää vastaukset alla oleviin tehtäviin.

Tarvittaessa voit valita harjoitusaiheen tutustumalla laitoksellasi tehtävään tutkimukseen yliopiston sivuilla.

Valittu aihe:

Minkä tyyppistä tietoa tarvitset juuri nyt meneillään olevassa tutkimusvaiheessa?

Mitä tietokantoja voit hyödyntää **alustavissa** tiedonhauissa? Mainitse vähintään 2 kpl.

Kokeile etsiä muutama alustava lähde, jotka antavat yleiskuvan aiheesta.

Millaisia lähteitä löysit? (Kirjaa tähän julkaisujen nimet ja tekijät. HUOM! Ei linkkejä.

Kirjaa tähän lähteistä löytyviä käsitteitä muistiin hakusanatehtävää varten.

Mieti seuraavaksi, mihin näkökulmiin keskityt ja mitä haluat kysyä aiheeltasi. Muotoile tämän jälkeen tutkimuskysymykset (= pääkysymys ja mahdolliset tarkentavat kysymykset).

Tutkimuskysymykset:

2. HAKUSANAT JA HAKULAUSEET

Käy läpi Kirjastotuutorista

[Käsiteanalyysi](#)

[Hakusanat](#)

Lisävinkkejä: [Tiedonhankinta eri tieteenaloilla.](#)

Mitä sanakirjoja ja asiasanastoja voit hyödyntää hakusanojen keksimisessä?

Miten voisit hyödyntää tekoälytyökaluja, esimerkiksi ChatGPT:tä, tiedonhankinnan tukena?

Tee hakusanoista **miellekartta** tai **sanalista** ja liitä se mukaan kuvana/tekstinä.

Varmista, että miellekartassa tai listassa on mukana

- synonyymeja tai vaihtoehtoisia käsitteitä
- englanninkieliset käännökset

Miellekartan voit tehdä paperille tai esim. [Mindmup-työkalulla](#).

HUOM! Jos kuva ei asetu sille varattuun tilaan, voit lisätä sen myös viimeiselle sivulle.

Miellekartta/lista (lisää erilliseen laatikkoon alla):

Käy läpi kirjastotuutorin osio [Hakulauseet](#).

Muodosta **vähintään** 2 erilaista hakulausetta ja kerro, millaista tietoa olet niillä etsimässä. Varmista, että:

1. Käytät miellekarttaan/listaan koottuja käsitteitä.
2. Käytät synonyymejä/vaihtoehtoisia käsitteitä.
3. Käytät operaattoreita AND ja OR, fraasimerkkejä " " ja katkaisumerkkiä *.

HUOM! Pelkkä kahden terminen yhdistäminen (esim. tunteet AND opetus) ei riitä tässä tehtävässä. Tarkoitus on, että muodostat hakulauseet **useampia** aiheen keskeisiä termejä ja niiden synonyymeja yhdistämällä.

Hakulauseita testataan myöhemmässä tehtävässä.

ESIMERKKI

Hakulause 1

**(medialukutai* OR "media literacy")
AND (opettaja* OR teacher*)**

*Tällä hakulauseella
etsin...*

opettajien käsityksiä medialukutaidosta

Hakulause 1

Tällä hakulauseella
etsin...

Hakulause 2

Tällä hakulauseella
etsin...

Muut mahdolliset
hakulauseet (= jos
haluat palautetta
useammasta kuin
kahdesta)

3. HAE TIETOA

Käy läpi Kirjastotuutorin osio [Julkaisutyypit](#) ja vastaa alla olevaan tehtävään.

Mitkä ovat tärkeimmät julkaisutyypit tieteenalallasi? Mainitse 2–3, tärkein ensimmäiseksi.

Lue Kirjastotuutorin sivu [Näin arvioit tieteellisyyttä ja luotettavuutta.](#)

Mainitse 3–5 tekijää, joiden perusteella voit arvioida lähteen tieteellisyyttä.

Mitä vertaisarviointi tarkoittaa?

Käy läpi Kirjastotuutorin osio [Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineistot.](#)

Mainitse 2–3 tietokantaa tai sivustoa, joista löydät tietoa tutkimusmenetelmistä:

Käy läpi Kirjastotuutorista ja kirjaston muista oppimateriaaleista osiot

- [Artikkelit, lehdet ja tietokannat](#)
- [Kirjat](#)
- [Tiedonhankinta eri tieteenaloilla.](#)

1. Nimeä tärkeimmät omalla tieteenalallasi käytetyt **tieteelliset** tietokannat (1–3 kpl).

2. Mitä muita tieteellisiä tietokantoja voit käyttää?

Nimesit edellä tärkeimmät omalla alallasi käytetyt tieteelliset tietokannat (kysymys 1). Kokeile nyt A-osiossa tekemiäsi hakulauseita jossakin niistä.

Mitä tietokantaa käytit?

Laita tähän
kuvakaappaus
käyttämästäsi
hakulauseesta
tietokannassa
(mielellään koko
sivusta).

Jos kuva ei asetu sille
varattuun tilaan, tee
lisäys viimeiselle sivulle.
Mahdolliset tyhjet sivut
välissä eivät haittaa.

*(Jos tarvitset apua
kuvan kanssa,
laita viestiä → opetus@library.jyu.fi. Kerro,
teetkö lisäystä
tietokoneella **vai**
puhelimella **ja** millä
tekstin-käsittely-
ohjelmalla.)*

Arvioi valitsemasi tietokannan käyttökelpoisuutta oman aiheesi kannalta. Löysitkö hyviä lähteitä?

4. HAKUTULOKSEN MUOKKAAMINEN

Käy läpi Kirjastotuutorin osiot

- [Hakustrategiat](#)
- [Paranna hakutulostasi](#)

ja kerro, miten voisit alla mainituissa esimerkkitalanteissa muokata hakuasi / hakulausettaasi.

Jos hakutulokset ovat aiheen vierestä, voin...

Jos saan liikaa tuloksia, voin...

Jos saan hyvin vähän tuloksia, voin...

Kokeile jotain yllä mainittua haun muokkaustapaa valitsemassasi tietokannassa ja kerro, miten hakutulos muuttuu (esim. tulosten määrä, haun tarkkuus tms.)

Tietokanta, jota käytit:

Muokattu hakulause ja sen vaikutus hakutuloksiin (määrä, tarkkuus yms.):

5. LÄHTEET JA VIITTAAMINEN

Käy läpi sivut

- [Viittaa oikein](#)
- [Näin viittaat](#)
- [Tutkimusetiikka.](#)

Mitkä tiedot tieteellisestä lehtiartikkelista on mainittava lähdeluettelossa? (Esim. tekijän nimi jne.)

Anna esimerkki siitä, miten artikkeli merkitään lähdeluetteloon:

Jos käytit tätä tehtävää tehdessä jotain tekoälytyökalua, kerro mitä ja miten.

Miksi mahdollisesta tekoälyn käyttämisestä osana tutkimustyötä on tärkeää kertoa?

Käy läpi Kirjastotuutorin osio [Viitteidenhallintaohjelmat.](#)

Aiotko käyttää viitteidenhallintaohjelmaa opinnäytteessäsi? Mitä ohjelmaa ja miksi?

Itsearviointi ja palaute

Anna itsellesi/ryhmällemme arvosana (1–5). Perustele! Saavutitko asettamasi tavoitteet? Missä onnistuit, jäikö jokin epäselväksi?

Jos haluat antaa palautetta tiedonhankintasuunnitelmasta tai Kirjastotuutorista, se onnistuu sähköpostitse → opetus@library.jyu.fi

Hienoa, nyt sinulla on valmis tiedonhankintasuunnitelma, johon voit palata tutkimustyön edetessä.

Apua tiedonhankintaan saat tarvittaessa ottamalla yhteyttä opetus@library.jyu.fi.